

การศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนทางอาชีวศึกษา

นางปฐมพร วิเศษชาญเวทย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

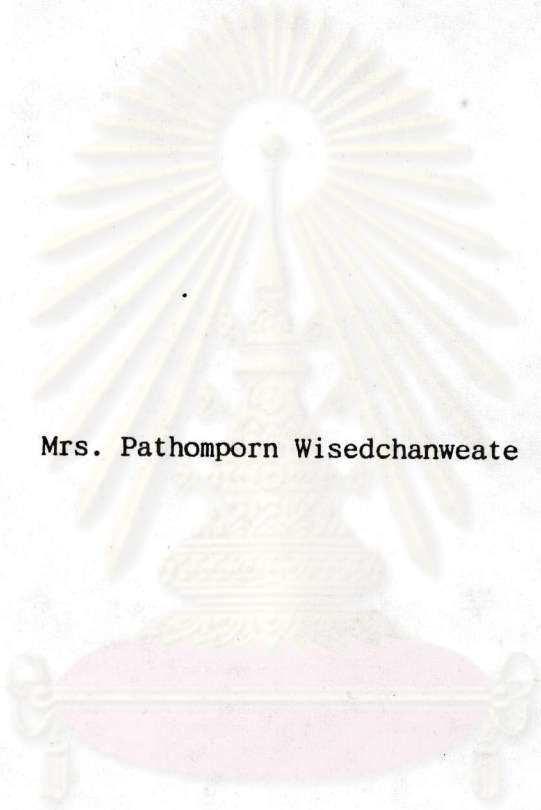
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๐๗

ISBN 974-584-735-6

I1694640X

A STUDY OF RETURNS TO INVESTMENT IN VOCATIONAL EDUCATION

Mrs. Pathomporn Wisedchanweate

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics.

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

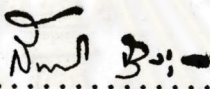
1994

ISBN-974-584-735-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนทางอาชีวศึกษา
โดย นางปฐมพร วิเศษชาณูเวทย์
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี บิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.เทียนฉาย กีระนันท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี บิตยานนท์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ลดาวัลย์ รามางูร)

พิมพ์โดยกองวิทยบริการ สำนักวิทยบริการภายในนครราชภัฏสกลนคร

ประมพร วิชาญชาญ : การศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนทางอาชีวศึกษา (A STUDY OF RETURNS TO INVESTMENT IN VOCATIONAL EDUCATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.สุมาลี ปิตยานนท์ . 128 หน้า ISBN 974-584-735-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณหาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางอาชีวศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาการบัญชีและการตลาด และเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการศึกษา และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่อรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษา ๒๐๐ คน และผู้สำเร็จการศึกษา ๓๑๓ คนจากวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขต ๕ ทั้งหมดรวม ๖ แห่ง ในการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อรายได้ใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และในการคำนวณอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์เชิงผลได้-ผลเสียด้วยวิธีหาอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return)

ผลการวิจัยพบว่า

- ๑ อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ในภาพรวมมีค่าเท่ากับร้อยละ ๑๖.๔๘ อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับเดียวกันนี้ที่ทำงานอยู่ในภาคธุรกิจที่ทำงานอยู่ในภาคเอกชน มีค่าเท่ากับ ๑๖.๑๔ และ ๑๖.๐๖ ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับดังกล่าวที่จบจากวิชาการบัญชี กับที่จบวิชาการตลาดมีค่าเท่ากับ ๙.๑๙ และ ๒๔.๑๒ ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ที่ทำงานอยู่ในภาคเอกชนและจบวิชาการบัญชี กับที่จบวิชาการตลาด มีค่าเท่ากับ ๑๐.๓๔ และ ๒๖.๐๘ ตามลำดับ ส่วนอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานอยู่ในภาครัฐและจบวิชาการบัญชีคำนวณได้เท่ากับ ๕.๐๕ เฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในภาครัฐและจบวิชาการตลาด ไม่สามารถคำนวณอัตราผลตอบแทนได้เนื่องจากปัญหาทางเทคนิคในทางเศรษฐมิติ (Econometric Technique)
- ๒ ในการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ รวมทั้งปัจจัยการศึกษาในระดับปวส. นี้ ส่วนมีนัยสำคัญและมีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องกับทฤษฎี โดยเฉพาะปัจจัยการศึกษา (ปวส.) ที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของรายได้ร้อยละ ๑๐.๖๖
- ๓ จากอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมการลงทุนในการศึกษาระดับนี้จึงนับว่ามีคุณค่า และปัจจัยการศึกษา (ปวส.) มีอิทธิพลต่อการกำหนดความแตกต่างของรายได้อย่างมีนัยสำคัญ

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C560089 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: VOCATIONAL EDUCATION/THE PRIVATE IRR/EDUCATION AND EARNING.

PATHOMPORN WISEDCHANWEATE : A STUDY OF RETURNS TO INVESTMENT IN VOCATIONAL EDUCATION. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. SUMALEE PITAYANON, Ph.D.

128 pp. ISBN 974-584-735-6

This research aims to calculate the private rate of return to investment in vocational education for graduates in business administration majoring in accounting and marketing at the diploma level. It also examines the contribution of education in earning differentials of these graduates currently working in the public and private sector. The techniques used in this study are the cost-benefit analysis and the multiple regression.

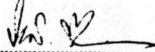
The results of study are

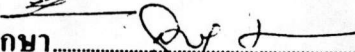
1. The private IRR of the graduates in both programmes are 12.48 percent. For accounting major, the IRR is 9.19 percent while that of marketing major is 24.12 percent. For those working in the government sector, the IRR is 12.14 percent for both majors and 5.05 percent for accounting major only. In the private sector, the IRR for both programmes are 16.06 percent while that for the accounting major 10.74 percent and for the marketing major 26.08 percent.
2. Vocational education at the diploma level can explain earning differentials of the graduates working in the labour market by 10.26 percent. All other factors influence income differences of these graduates according to theory.
3. Investment in vocational education at the diploma level is therefore beneficial economically to students completing vocational education at the certificate level and education has a statistically significant contribution to earning of the graduates.

ภาควิชา.....เศรษฐศาสตร์.....

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์.....

ปีการศึกษา. 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี บิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.เทียนฉาย กีระนันท์ รองศาสตราจารย์ ลดาวัลย์ รามางกูร และศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน ซึ่งทุกท่านได้ให้ความแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆแก่การวิจัยมาด้วยดีตลอด นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อนอาจารย์วิทยาลัยต่างๆ โดยเฉพาะอาจารย์สุดใจ แสงสินชัย ที่ช่วยเหลือในเรื่องการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากการอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพี่สาวที่เคารพรัก ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ปฐมพร วิเศษชาญเวทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ

บทที่

๑ บทนำ.....	๑
๒ แนวความคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม.....	๘
๓ วิธีศึกษา.....	๒๐
๔ แหล่งข้อมูล และลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง.....	๒๕
๕ ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	๕๓
๖ ผลการศึกษา และการอภิปรายผลการศึกษา.....	๖๗
๗ บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	๕๓
บรรณานุกรม.....	๑๐๐
ภาคผนวก.....	๑๐๕
ประวัติผู้เขียน.....	๑๒๘

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

๔.๑	แสดงจำนวนนักเรียนระดับมัธยมต้น และปลาย นักศึกษาระดับ ปวช. ปวส. และปวท. ในเขตการศึกษา ๕.....	๓๐
๔.๒	แสดงสัดส่วนเป็นร้อยละของนักศึกษาระดับปวช. ของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กับนักเรียนที่สำเร็จชั้น ม. ๓ ในเขตการศึกษา ๕.....	๓๐
๔.๓	แสดงสัดส่วนเป็นร้อยละของนักศึกษาระดับปวส. กับนักศึกษาระดับปวช. ของวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา ๕.....	๓๑
๔.๔	แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขต ๕ ที่ติดตามได้ในตลาดแรงงาน ตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ ถึง ๒๕๓๔.....	๓๒
๔.๕	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอเหมาะ.....	๓๒
๔.๖	กลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทวิชา และสถาบัน.....	๓๓
๔.๗	จำแนกเพศของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน.....	๓๕
๔.๘	แสดงอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน.....	๓๕
๔.๙	สถานภาพสมรสแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน และสาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๓๖
๔.๑๐	ข้อมูลการศึกษาของบิดาจำแนกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๗
๔.๑๑	อาชีพของบิดาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๗
๔.๑๒	สถานภาพการทำงานของบิดาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานของผู้สำเร็จ การศึกษา.....	๓๘
๔.๑๓	ความสามารถทางการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๔๐
๔.๑๔	การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	๔๐
๔.๑๕	สถานภาพการทำงานของกลุ่มตัวอย่างแยกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	๔๑
๔.๑๖	แสดงประสบการณ์เฉลี่ยแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน.....	๔๑
๔.๑๗	แสดงการได้รับการฝึกอบรมของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๔๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๕.๑๘ แสดงการทำงานพิเศษของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๕๓
๕.๑๙ แสดงช่วงมกราคมถึงกันยายนของผู้สำเร็จการศึกษา แยกตามภาคเศรษฐกิจ ที่ทำงานและสาขาวิชาที่เรียนมา.....	๕๓
๕.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่พอเหมาะ.....	๕๔
๕.๒ จำนวนตัวอย่างที่พอเหมาะ และจำนวนตัวอย่างที่ใช้จริง.....	๕๕
๕.๓ เปรียบเทียบสภาพสังคมของข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักเรียนระดับ ปวส. ระหว่างชั้นปีที่ ๑ กับ ๒.....	๕๖
๕.๔ ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่างๆ สำหรับการศึกษาระดับ ปวส.....	๖๒
๕.๕ ค่าใช้จ่ายทางตรงตลอดหลักสูตรการเรียนในระดับ ปวส.....	๖๓
๕.๖ ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ปรับด้วยอัตราออกกลางคืน และเวลาเรียนเฉลี่ย ตามหลักสูตร.....	๖๔
๕.๗ สมการรายได้หลังภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช.....	๖๕
๕.๘ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตลอดหลักสูตร.....	๖๖
๖.๑ สมการรายได้หลังภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส.....	๖๕
๖.๒ อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลเปรียบเทียบระหว่างภาคเศรษฐกิจ ที่ทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๖๑
๖.๓ อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลเปรียบเทียบระหว่างสาขาวิชาที่ เรียนสำเร็จของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๖๑
๖.๔ อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลเปรียบเทียบระหว่างภาคเศรษฐกิจ ที่ทำงานและสาขาวิชาที่เรียนสำเร็จของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๖๒
๖.๕ สมการรายได้หลังภาษีของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปวส. และ ไม่มีการศึกษาต่อ.....	๖๘
๖.๖ สมการรายได้หลังภาษีของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี.....	๖๕

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา.....	๕๕
๒ กลุ่มตัวอย่างแยกตามสาขาวิชา และสถาบันที่สำเร็จการศึกษา.....	๕๕
๓ เพศของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน และสาขาวิชาที่สำเร็จ..	๕๖
๔ อายุเฉลี่ยของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน และสาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๕๖
๕ สถานภาพสมรสของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน และสาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๕๗
๖ การศึกษาของบิดาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชาที่สำเร็จของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๕๗
๗ อาชีพของบิดาแยกตามแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชาของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๕๘
๘ สถานภาพการทำงานของบิดาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชาของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๕๘
๙ ระดับการศึกษาที่สำเร็จของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๕๙
๑๐ ความสามารถทางการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน และสาขาวิชาที่สำเร็จของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๕๙
๑๑ อาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา แยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชาที่สำเร็จ..	๕๐
๑๒ สถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๕๐
๑๓ ประสิทธิภาพการทำงานเฉลี่ยของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๕๑
๑๔ การฝึกอบรมของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงาน และสาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๕๑

สารบัญภาพ (ต่อ)

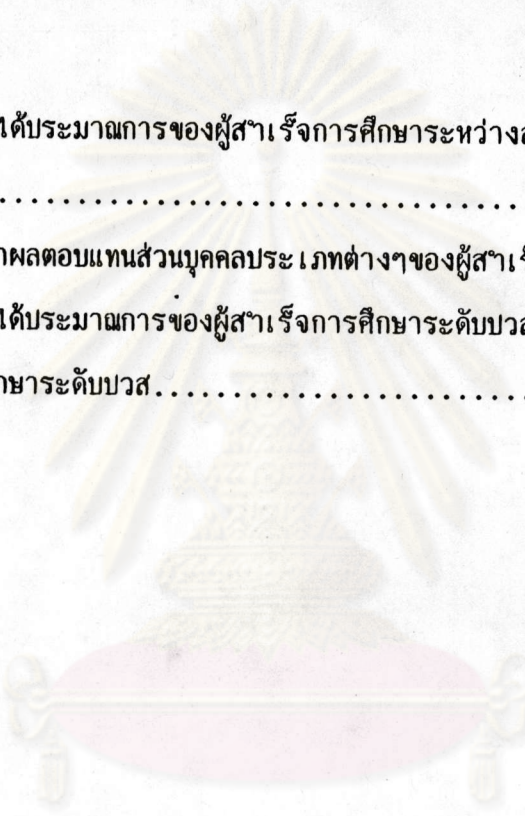
ภาพที่	หน้า
๑๕ การทำงานพิเศษของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและสาขาวิชา ที่สำเร็จ.....	๕๒
๑๖ ช่วงเวมการทำงานเฉลี่ยของผู้สำเร็จการศึกษาแยกตามภาคเศรษฐกิจที่ทำงานและ สาขาวิชาที่สำเร็จ.....	๕๒
๑๗ เพศของนักศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๕๘
๑๘ ช่วงอายุของนักศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๕๘
๑๙ ที่พักระหว่างศึกษาของนักศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๕๙
๒๐ ผู้อุปการะของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๕๙
๒๑ อาชีพของบิดาของนักศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๖๐
๒๒ รายได้ของครอบครัวของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๖๐
๒๓ สาขาวิชาของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	๖๑
๒๔ เปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษา.....	๗๕
๒๕ เปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงาน ในภาครัฐ.....	๗๕
๒๖ เปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงาน ในภาคเอกชน.....	๗๖
๒๗ เปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาจาก สาขาวิชาบัญชี.....	๗๖
๒๘ เปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาจาก สาขาวิชาการตลาด.....	๗๗
๒๙ เปรียบเทียบรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างระดับบวช. กับบวส.....	๗๙
๓๐ เปรียบเทียบรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในภาครัฐกับ ภาคเอกชน.....	๗๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่

หน้า

- ๓๑ เปรียบเทียบรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างสาขาวิชาการบัญชี
กับวิชาการตลาด.....๘๐
- ๓๒ เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลประเภทต่างๆของผู้สำเร็จการศึกษา.....๘๓
- ๓๓ เปรียบเทียบรายได้ประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปวส.ที่มีการศึกษาต่อ
กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปวส.....๕๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย